

Kinobesøk

Luis sto utenfor kinoen og ventet på at Daniel skulle dukke opp til avtalen deres. De hadde ikke sett hverandre så ofte den siste tida, og noen ganger hadde Luis en følelse av at Daniel prøvde å unngå ham. Luis foreslo ofte at de skulle treffes, men som regel hadde Daniel andre ting å gjøre, eller han var for trøtt og sliten til å gjøre noe som helst. Det var i hvert fall det han pleide å si.

Nå hadde de likevel avtalt å dra på kino sammen for å se den nye filmen om de norske vikingene. Luis hadde også foreslått å dra på pub etterpå, men Daniel hadde sagt at han ikke hadde tid til begge deler. Men Luis klaget ikke. Vanligvis hadde Daniel tid til verken kino eller pub.

Mens han sto der og ventet, så han på alle menneskene som gikk forbi. Gamle ektepar som ruslet stille nedover gata, arm i arm. De hadde sagt alt de hadde å si til hverandre, og nå kommuniserte de kun gjennom hemmelige, usynlige koder. De så lykkelige ut. Han så travle forretningsmenn med alvorlige ansikter og stresskofferter fulle av angst. Unge gutter som prøvde å bryte så mange sosiale konvensjoner de kunne på kortest mulig tid. De tøffet seg for hverandre. Kjærestepar som fortsatt hadde mye å snakke om, som smilte og lo, og som oppførte seg som om de var de eneste menneskene i verden. Luis kjente at han ble provosert. Smile og le. Det kunne de gjøre hjemme.

Han tenkte på Julia.

Fantastiske, nydelige, smarte, forferdelige, grusomme

Julia. Hans Julia.

Han så for seg at det var han og Julia som gikk hand i hand, som kysset og klemte hverandre. En varm og forelsket Julia med øynene fulle av lyst og lungene fulle av latter. En Julia som lo av vitsene hans og som lot seg forføre av hans kreative hjerne og uimotståelige sjarm. Og han holdt armen rundt henne, og hun følte seg trygg, for hun visste at han var stor og sterk og kunne beskytte henne mot alle verdens farer.

- Ja, her står du og fryser.

Luis våknet fra dagdrømmen.

- Unnskyld at jeg er litt sen.

Det var Daniel.

- Det var på tide. Jeg begynte å lure på om du hadde ombestemt deg.

- Nei da, det var bare noe jeg måtte ordne først.
- Noe viktig?
- Nei, det var bare noen som ringte og trengte hjelp med noe. En oversettelse.
- Noen jeg kjenner?
- Ja, nei, jeg tror ikke det. Jeg kan forresten kjøpe kinobilletter i dag. Jeg tror jeg skylder deg det etter sist gang vi var på kino. Hvor vil du sitte?
- Det er det samme for meg, men helst ikke så langt bak. Jeg har glemt brillene mine. Men ikke så langt fram heller, for da er det vanskelig å se. Og helst ikke så langt ut til sidene heller.
- Ok, ok, jeg skal høre om de har noe midt i salen, da. Kanskje du kan kjøpe popkorn mens jeg ordner billetter? Og ta gjerne med et par brus også.

Da Luis kom tilbake fra kiosken, så han at Daniel sto og snakket med noen ved inngangen til kinosalen. Det var Julia. Han kjente hjertet slå tungt i brystet.

- Hei, Luis, jeg hører at du også skal på kino. Hvor skal dere sitte?

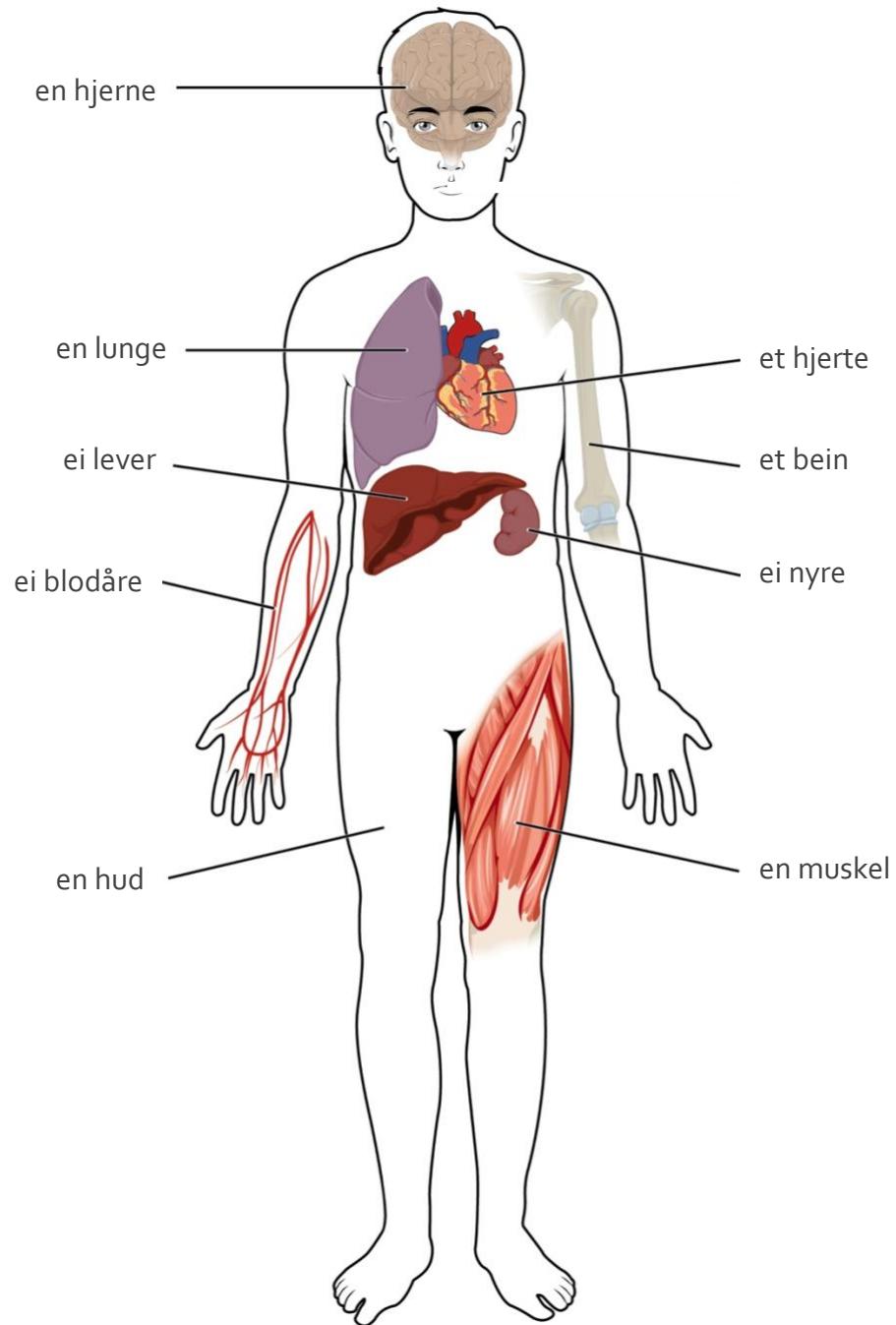
Daniel sjekket billetten.

- Vi sitter på sjette rad, sete 21 og 22.
- Jeg har plass litt lenger bak, men kanskje vi ses etterpå? Og takk igjen for at du hjalp meg med oversettelsen, Daniel.
- Bare hyggelig.

Daniel skyndet seg inn. Tre meter bak ham gikk Luis. På lerretet rullet reklamen.

DANIEL + JULIA?

I kroppen

Verb

å beskytte	= protect
å bryte - brøt - har brutt	= brake
å foreslå - foreslo - har foreslått	= suggest
å forføre	= seduce
å fryse - frøs - har frosset	= freeze
å kjenne	= feel (<i>also: know</i>)
å klemme	= hug
å kommunisere	= communicate
å kysse	= kiss
å le - lo - har ledd	= laugh
å ombestemme seg	= change your mind
å ordne	= fix, take care of
å provosere	= provoke
å rulle	= roll
å rusle	= stroll, saunter
å se for seg	= imagine
å sitte - satt - har sittet	= sit
å skylde	= owe
å stå - sto - har stått	= stand
å treffes	= meet (each other)
å tøffe seg	= act tough, show off
å unngå - unngikk - har unngått	= avoid

Substantiv

en angst	= anguish, fear
en <u>av</u> tale	= appointment
et bein	= bone (<i>also: leg</i>)
en billett	= ticket
ei bl <u>o</u> dåre [blu:ore]	= blood vessel
en dagdrøm	= daydream
et <u>ek</u> tepar	= married couple
en fare	= danger
en følelse	= feeling
en forretningsmann	= businessman
ei gate	= street
en hjerne [jæ:ŋe]	= brain
et hjerte [jæte]	= heart
en hud	= skin

en inngang	= entrance
en kinosal	= cinema auditorium
et kjærestepar	= couple (sweethearts)
en konvensjon	= convention
en latter	= laughter
et lerret	= canvas
ei lever	= liver
en lunge [luŋe]	= lung
en lyst	= desire
en muskel	= muscle
ei nyre	= kidney
et popkorn	= popcorn
en rad	= row
en reklame	= commercial
et sekund [sekʊn]	= second
et sete	= seat
et signal	= signal
en sjarm	= charm
en stresskoffert	= briefcase
en verden	= world
en vits	= joke

Adjektiv

forferdelig	= terrible
grusom	= gruesome, cruel
hemmelig	= secret
kreativ	= creative
lykkelig	= happy
nydelig	= adorable
sliten	= exhausted
smart	= smart
sosial	= social
sterk	= strong
trygg	= safe
tung	= heavy
uimotståelig	= irresistible
usynlig	= invisible

Andre ord

kun	= only, solely
fortsatt	= still
nedover	= down, downwards
fram	= forward, forth
midt	= in the middle

Uttrykk

de eneste	= the only ones
den siste tida	= lately
det er det samme for meg	= it doesn't matter to me
det er på tide	= it's about time
ha en følelse av at	= have a feeling that
jeg skal høre om	= I'll check if
som regel	usually

«Den dumme har hjertet i munnen. Den kloke har munnen i hjertet»

Benjamin Franklin

OPPGAVE 1-2: VOKABULAROPPGAVER PÅ NETT.

OPPGAVE 3: OVERSETT TIL NORSK.

- a) I think I owe you some money.litt penger.
- b) I have changed my mind.
- c) I try to avoid getting sick.
- d) Can you imagine living in Norway forever?for alltid?
- e) I did not mean to break the law.loven.
- f) Why did you laugh at me?
- g) Sunglasses protect your eyes.
- h) They are the only ones I know in Norway.
- i) I have a feeling that it will rain.
- j) It's secret, so don't tell anyone!si det til noen!

OPPGAVE 4: SETT INN ORDENE OG UTTRYKKENE PÅ RETT Plass I SETNINGENE UNDER.

<i>dukker opp</i>	<i>en følelse av</i>	<i>å unngå</i>	<i>skylder meg</i>
<i>som regel</i>	<i>beskytte meg mot</i>	<i>oppfører seg</i>	<i>helst ikke</i>
<i>det samme for</i>	<i>tøffer seg</i>	<i>har ombestemt seg</i>	<i>på tide</i>
<i>se for meg</i>	<i>ler alltid av</i>	<i>en avtale</i>	<i>må høre om</i>

- Er klokka virkelig ti allerede?	- Ja, da er det på dra hjem!
- Vil du ikke treffe ham?	- Nei, jeg prøver faktisk ham.
- Vil hun ikke bli med på kino likevel?	- Nei, hun
- Skal vi spise på Fiskekompaniet i kveld?	- Vi de har ledige bord først.
- Vil du stå opp tidlig i morgen?	- Nei,
- Hvor vil du sitte?	- Det er meg.
- Hvorfor har han på seg solbriller inne?	- Jeg tror han bare
- Hvorfor vil du ikke invitere henne på fest?	- Fordi hun alltid så dårlig.
- Har du hørt at Isak og Ester er blitt kjærester?	- Virkelig? Det kan jeg vanskelig
- Tror du ikke at hun kommer?	- Jo, jeg er sikker på at hun snart.
- Hvorfor bruker du solkrem?	- For å sola.
- Når pleier du å stå opp?	- Jeg står opp rundt halv åtte.
- Jeg møter deg utenfor kinoen klokka ni.	- Ok, da har vi
- Liker du ikke å snakke norsk med henne?	- Nei, for hun meg.
- Hvorfor har du på deg regnjakke?	- Fordi jeg har at det blir regn.
- Kan jeg låne 50 kroner av deg?	- Nei, du allerede 200 kroner.

OPPGAVE 5: SETT INN RIKTIG FORM AV ADJEKTIVENE.

1. sterk

Han er ikke så som han tror.

Vinden er virkelig i dag.

Føttene mine er ikke så

Pappaen min er enn pappaen din.

Dette var virkelig et resultat.

Hvem er av bjørnen og ulven?

Det blåser ganske ute nå.

2. trygg

Føler du deg i Norge?

Er du sikker på at dette stedet er helt ?

Jeg er glad for at du kjører så

Er det å spise dette kjøttet?

Var det virkelig før enn nå?

Hvor er det å bo? I nord eller i sør?

Mange mener at gatene ikke er lenger.

3. travel

Har dere det i dag?

Desember er en måned for mange.

Er det på jobb for tida?

Dette har virkelig vært ei uke.

Hvilken måned er for deg? November eller desember?

Akkurat nå er alle månedene like Jeg har det nå enn sist semester.

4. alvorlig

Kan dere ikke prøve å være litt ? Filmen var litt for, synes jeg.

Det har skjedd ei ulykke i Skien. Ansiktet hans var helt

Jeg tror du bør snakke litt med henne.

Situasjonen var enn vi først trodde.

OPPGAVE 6: ADJEKTIV, BESTEMT FORM. DEN, DET ELLER DE? SETT INN RIKTIG ARTIKKEL

- a) *en ny park* - Har du vært i nye parken?
- b) *ei ny bok* - Har du allerede lest ferdig nye boka?
- c) *et nytt bord* - Hvor skal vi sette nye bordet?
- d) *nye parker* - Hvem tror du kommer til å bruke nye parkene?
- e) *nye bøker* - Vi har dessverre ikke plass for nye bøkene.
- f) *nye bord* - Hvor mye betalte du for nye bordene?

OPPGAVE 7: SETT INN RIKTIG FORM AV ADJEKTIVENE.

- a) *grønn* - Ser du det grønne huset?
- b) *svart* - Er den bilen din?
- c) *rød* - Synes du ikke de blomstene er vakre?
- d) *trang* - Skal du virkelig ha på deg den buksa?
- e) *tung* - Hvordan klarer du å løfte ('lift') den steinen?
- f) *sterk* - Jeg håper den stormen er over snart.
- g) *hemmelig* - Det var ikke så mange som deltok på det møtet.
- h) *lykkelig* - Det er så fint å se alle de menneskene.
- i) *nydelig* - Hvem har laget denne maten?
- j) *vanskelig* - Hvordan kan vi lære dette språket?
- k) *forferdelig* - Har du smart på denne kaka?
- l) *flink* - Hvor kommer alle disse studentene fra?

OPPGAVE 8: BRUK ADJEKTIVENE OG SUBSTANTIVENE I BESTEMT FORM.

- Eks.: *ei høy dame* - Ser du den høye dama?
- a) *en høy sjiraff ('giraffe')* - Ser du ?
- b) *et høyt fjell* - Ser du ?
- c) *høye menn* - Ser du ?
- d) *ei gul løve ('lion')* - Ser du ?
- e) *et nydelig dikt ('poem')* - Hørte du ?
- f) *fine sanger* - Hørte du ?
- g) *viktige spørsmål* - Vi må ikke glemme
- h) *en alvorlig skade* - Tror du at hun blir bra igjen etter

OPPGAVE 9: SETT INN RIKTIG FORM AV SUBSTANTIVENE.

- a) *ei søster* - Vil du møte mi interessante ?
- b) *ei søster* - Vil du møte den interessante mi?
- c) *en latter* - Alle ble forelsket i den sjarmerende hennes.
- d) *en latter* - Alle ble forelsket i hennes sjarmerende
- e) *et liv* - Han fortalte om sitt interessante
- f) *et liv* - Han fortalte om det interessante sitt.
- g) *naboer* - Hilste du på de nye deres?
- h) *naboer* - Hilste du på deres nye ?

OPPGAVE 10: BEGGE TO *ELLER* BEGGE DELER?

a)	- Vil du ha kaffe eller te?	- Jeg vil ha
b)	- Hvem sa du at du møtte? Frode eller Frank?	- Jeg møtte
c)	- Hva skal vi gjøre i dag? Lese eller skrive?	- Vi skal gjøre
d)	- Liker du best å reise med tok eller fly?	- Jeg liker
e)	- Skal du bruke dette glasset eller det som står der borte?	- Jeg skal bruke
f)	- Synger du i band eller i kor?	- Jeg gjør
g)	- Samler du på mynter eller på frimerker?	- Jeg samler på
h)	- Skal du gi henne dette bildet eller det du tok i går?	- Jeg skal gi henne
i)	- Skal du ringe til ham eller sende ham ei melding?	- Jeg skal gjøre

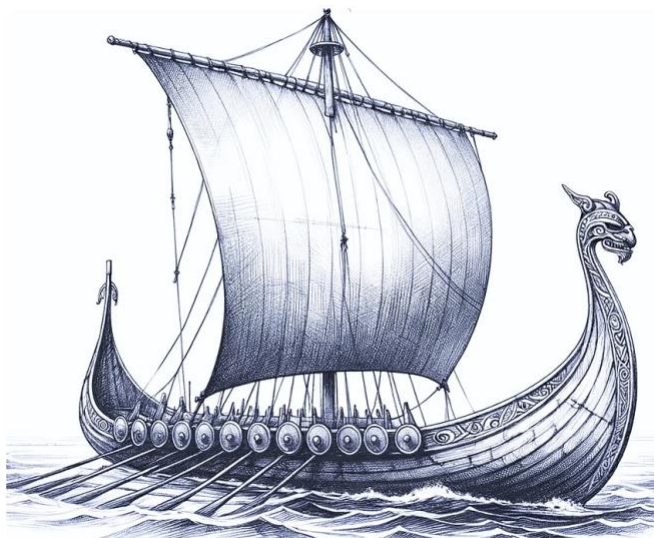
OPPGAVE 11: INGEN AV DEM *ELLER* INGEN AV DELENE?

a)	- Driker du appelsinjus eller eplejus?	- Jeg drikker
b)	- Snakket du med faren din eller mora di?	- Jeg snakket med
c)	- Hører du på pop eller klassisk musikk?	- Jeg hører på
d)	- Fikk du A eller B på eksamen?	- Jeg fikk
e)	- Snakker du arabisk eller persisk?	- Jeg snakker
f)	- Skadet du min eller din bil?	- Jeg skadet
g)	- Ga du hunden eller katten mat?	- Jeg ga mat.
h)	- Er dette første eller andre gang du er i Norge?	- Det er
i)	- Hvem tar oppvasken i dag? Du eller søstera di?	- tar oppvasken.

På pub - og litt om eldre norsk historie

Etter at de hadde vært på kino, satte Julia, Daniel og Luis seg på en pub og snakket om filmen. Det var ikke så mange mennesker på puben, bare de tre og noen få gjester til. Luis syntes det var litt rart at Daniel plutselig hadde tid til å dra på pub likevel, når han først hadde sagt at han *ikke* hadde tid...

Daniel lurte på hva de syntes om filmen. «Veldig bra», mente Luis. "Kanskje en av de beste filmene jeg har sett!"

Men Julia var ikke enig i det.

- Filmen var helt ok, men jeg synes ikke den var spesielt realistisk.

- Hva mener du?

- Vel, for det første hadde ikke vikingene horn på hjelmene sine. For det andre var de faktisk ikke så brutale som filmen gir inntrykk av. Det var ikke sånn at de drepte og plyndret alt og alle de kom over. I virkeligheten var de like mye oppdagere og handelsmenn. Visste dere for eksempel at vikingene oppdaget Amerika 500 år før Columbus?

Luis skyndet seg å svare.

- Ja, Leiv Eriksson, var det ikke?

- Det stemmer. Og vikingene bosatte også Island, selv om man mener at det var noen irske munkere som kom dit først. Men vikingene oppdaget Grønland.

Luis løftet fingeren.

- Men vet dere når vikingtida var?

- Ja, vikingtida regnes vanligvis som perioden mellom 800 og 1050. Norske og danske vikinger dro ut fra kysten med skip, mens de svenske vikingene dro østover.

Julia så på Daniel mens hun snakket, selv om det var Luis som hadde stilt spørsmålet.

- Hvordan vet du alt dette?

Daniel var imponert.

- Hehe, jeg har lest litt, da...

Men Luis hadde også lest.

- Vet dere at det var Harald Hårfagre som samlet Norge til et rike?

Julia kastet på nakken.

- Nei det stemmer ikke helt. Det er riktig at han la under seg deler av Norge på slutten av 800-tallet, men nyere forskning viser at det sannsynligvis var kongene *etter* ham som formet landet til slik det er i dag. Eller, på 1200-tallet var landet faktisk mye større, siden Island, Grønland, Færøyene - i tillegg til

noen andre øyer og områder - også var del av Norge. Det er derfor språket på Island i dag er nesten det samme som vikingene snakket, og det er også på grunn av vikingene at det er så mange skandinaviske ord i engelsk. Nordmenn omtaler ofte denne perioden som «Norges storhetstid».

- Var Norge et kristent land på den tida?

Luis ville gjerne svare, men Julia avbrøt.

- Vikingene hadde sine egne guder, slik som Tor og Odin, men kristendommen ble gradvis innført i Norge fra rundt år 1000 - altså i slutten av vikingtida. Det var Olav Haraldsson som gjorde kristendommen til offisiell religion rundt 1020, men det var flere konger før ham som også bidro til dette.

Luis prøvde å korrigere henne.

- Var det ikke *Olav den hellige* som innførte kristendommen i Norge?

Julia hevet øyenbrynene.

- Det er jo samme person. «Olav den hellige» er bare kallenavnet hans. Nidarosdomen i Trondheim er bygget på graven hans.

Daniel nikket.

- Ja, det har jeg også hørt. Men ble ikke Norge etter hvert en del av Danmark?

- Jo, det er litt merkelig, egentlig. Det gikk bare et par hundre år fra Norge var en stormakt i Europa, til de i 1536 mistet sin selvstendighet og ble underlagt Danmark.

- Hvorfor skjedde det egentlig?

- Vel, fra slutten av 1300-tallet hadde Danmark og Norge felles konge, og lenge var også Sverige en del av denne unionen - eller Kalmarunionen, som man kaller den. Som dere kanskje vet, var det en stor pandemi i Europa på midten av 1300-tallet - eller «Svartedauden» som man kaller den i Norge, - og tradisjonelt har man ment at dette var den viktigste grunnen til at den norske statsmakten ble så svekket. Dette kan imidlertid ikke være hele forklaringen, for pandemien rammet Sverige like hardt, uten at de sluttet å eksistere som selvstendig stat.

Daniel så på klokka.

- Vel, det var interessant. Jeg tror kanskje det er på tide å dra hjem, men det var hyggelig å snakke med deg og høre om norsk historie!

De reiste seg og forlot puben. Julia sa «ha det» til begge og fikk et «ha det» og et smil tilbake fra Daniel. Fra Luis fikk hun ingenting.

Verb

å <u>av</u> bryte - avbrøt - h. avbrutt	= interrupt
å <u>bid</u> ra - bidro - h. bidratt	= disappear
å <u>bo</u> sette - <u>bo</u> satte - h. bosatt	= populate, settle
å bygge	= build
å drepe	= kill
å eksistere	= exist
å <u>for</u> late - forlot - h. forlatt	= leave
å forme	= form
å heve - hevet - h. hevet	= raise, lift
å imponere	= impress
å <u>inn</u> føre	= introduce, install
å kalle	= call, name
å kaste	= throw
å løfte	= lift
å korrigere	= correct
å miste	= lose
å nikke	= nod
å <u>om</u> tale	= refer to (as)
å <u>plyn</u> dre	= plunder
å ramme	= hit, harm
å regnes (som)	= be regarded (as)
å reise seg	= stand up
å samle	= collect
å stemme	= be correct
å svekke	= weaken

Substantiv

Europa	= Europe
en forklaring	= explanation
(en) forskning	= research
<u>Fæ</u> røyene	= Ferro Island
en gjest	= guest
en grav	= grave
en gud	= god
en <u>h</u> andelsmann	= trader
en hjelm	= helmet
et horn	= horn
(en) <u>k</u> ristendom	= Christianity
en konge	= king

en makt	= power
en nakke	= neck
et <u>om</u> råde	= area
en <u>opp</u> dager	= explorer
en pandemi	= pandemic
en periode	= period
en religi <u>o</u> n [reliu:n]	= religion
et rike	= country, state
en selvst <u>en</u> dighet	= independence
et skip	= ship
et smil	= smile
en stormakt	= major power
en unio <u>n</u>	= union
en virkeli <u>gh</u> et	= reality
ei øy	= island
et øyenbry <u>n</u>	= eyebrow

Adjektiv

bruta <u>l</u>	= brutal
felles	= shared, common
hellig	= holy
kristen	= Christian
offisi <u>ell</u>	= official
rar	= strange
realistisk	= realistic
skandinavis <u>k</u>	= Scandinavian
tradisjon <u>ell</u>	= traditional

Andre ord

gradvis	= gradually
imidlertid	= however
plutselig	= suddenly
sannsynligvis	= probably
østover	= eastwards

Uttrykk

det stemmer	= that's right
etter hvert	= afterwards
for det første	= firstly
komme over	= come across
legge under seg	= conquer
like mye	= just as much
noen få	= a few
på 1300-tallet	= in the 14 th century
på den tida	= at that time
stille et spørsmål	= ask a question

Visste du?

Samene har bodd i de nordlige områdene av Norge i minst 2000 år mens nordmenn for alvor begynte å bosette seg i Finnmark først på 1200-tallet. Grensene i nord av uavklart helt fram til 1836, og samene har gjennom historier måttet betale skatt til ulike land, i perioder også flere land samtidig.

OPPGAVE 1-2: VOKABULAROPPGAVER PÅ NETT

OPPGAVE 3: ORD OG UTTRYKK. SETT IN ORDENE PÅ RIKTIG Plass I SETNINGENE UNDER.

<i>en del av</i>	<i>ble innført</i>	<i>på den tida</i>	<i>selvstendighet</i>
<i>la under seg</i>	<i>som bidro</i>	<i>samlet</i>	<i>rammet</i>
<i>områder</i>	<i>oppdaget</i>	<i>plyndret</i>	<i>felles</i>
<i>svekket</i>	<i>stemmer ikke</i>	<i>omtalt</i>	<i>sannsynligvis</i>

- Vikingene flere øyer som i dag er britiske.
- Vikingene var brutale røvere som og drepte.
- Det var vikingene som Grønland.
- Det at vikingene var de første som kom til Island.
- Ikke alle er enige i at Harald Hårfagre Norge til et rike.
- trodde folk på Tor og Odin.
- Det var flere konger til kristningen av Norge.
- Kristendommen rundt år 1000.
- Perioden mellom ca. 1240 og 1350 blir ofte som «Norges storhetstid».
- Noen som i dag er svenske, var tidligere norske.
- Norge ble hardt av pandemien.
- døde så mye som halvparten av Norges befolkning.
- Den norske statsmakten ble kraftig etter svartedauden.
- Norge, Sverige og Danmark hadde i en periode konge.
- I 1536 mistet Norge sin
- Norge ble Danmark.

OPPGAVE 4: REGULÆRE VERB. HVORDAN ER FORTIDSFORMENE?

å beskytte	<i>beskyttet</i>	har <i>beskyttet</i>	å kjenne	har
å forføre	har	å kysse	har
å klemme	har	å bestemme	har
å ordne	har	å eksistere	har
å drepe	har	å imponere	har
å forme	har	å løfte	har
å innføre	har	å nikke	har
å miste	har	å reise	har
å omtale	har	å stemme	har
å samle	har	å svekke	har

OPPGAVE 5: HUSKER DU DE IRREGULÆRE VERBENE?

å bryte	har	å avbryte	har
å sette	har	å bosette	har
å dra	har	å bidra	har
å slå	har	å foreslå	har
å gå	har	å unngå	har
å late (som)	har	å forlate	har
å stå	har	å fryse	har
å le	har	å legge	har
å si - sier	har			

OPPGAVE 6: PASSIV MED 'Å BLI'. SETT INN RIKTIG FORM AV VERBENE.

- a) *å innføre* Kristendommen *ble innført* rundt år 1000.
- b) *å drepe* Olav Haraldsson på Stiklestad i 1030.
- c) *å plyndre* Klostrene langs kysten av vikingene.
- d) *å korrigere* Dette av senere forskning.
- e) *å omtale* De gamle norske kongene i Kongesagaene.
- f) *å samle* Norge til et rike.
- g) *å svekke* Statsmakten etter pandemien.
- h) *å kalle* Olav Haraldsson «Olav den hellige».
- i) *å bygge* Nidarosdomen på graven til Olav den hellige.
- j) *å imponere* Daniel

OPPGAVE 7: SETT INN RIKTIG FORM AV ADJEKTIVENE.

1. gammel

- Norrønt er et språk. De snakker fremdeles det språket.
- De fant en grav. Hvem fant de i den graven?
- Storbritannia hadde ei dronning. Når døde den dronninga?
- Tor og Ode er guder. Når sluttet de å tro på de gudene?

2. liten

- Tor bor på ei øy. Bor han fremdeles på den øya?
- Lesotho er et land. Hvor stor er befolkningen i det landet?
- De fant en vikinghjelm. Hvem hadde brukt den vikinghjelmene?
- Vikingene hadde ganske skip. Hvor seilte de i de skipene sine?

3. andre

Han vil se en film.

Når begynner den filmen?

Har du ei kake.

Hvem vil ha den kaka?

Jeg vil ha et brød.

Kan jeg få det brødet?

Jeg kjenner ingen konger.

Hva het de kongene?

OPPGAVE 8: ADJEKTIV, BESTEMT FORM. SVAR SOM I EKSEMPLET.

Eks.: *tynn/tykk*

- Kan du gi meg boka?

- Den **tynne** eller den **tykke**?a) *lang/kort*

- Kan jeg få blyanten?

- Den ?

b) *gul/brun*

- Kan du hente slipset mitt?

- ?

c) *stor/liten*

- Kan du sette glassene på bordet?

- ?

d) *ny/gammel*

- Jeg vil selge bilen.

- ?

e) *rød/blå*

- Kan du henge opp gardinene?

- ?

f) *høyre/venstre*

- Jeg har vondt i øyet.

- ?

g) *dyr/billig*

- Jeg skal kjøpe hanskene.

- ?

h) *engelsk/fransk*

- Vi skal se filmen i kveld.

- ?

i) *enkel/vanskelig*

- Jeg forsto ikke oppgaven.

- ?

OPPGAVE 9: SETT INN RIKTIG FORM AV SUPERLATIVENE.

a) - Er dette en bra bil?

- Ja, det er *den beste* bilen jeg har kjørt.

b) - Er hun virkelig så høy?

- Ja, hun er dama jeg har truffet.

c) - Var skoene dyre?

- Ja, det er skolene jeg har kjøpt.

d) - Var ikke huset fint?

- Jo, det er huset jeg har sett.

e) - Er studentene dine flinke?

- Ja, det er studentene jeg har hatt.

- f) - Er det varmt om sommeren? - Ja, det er tida på året.
- g) - Var eksamenen vanskelig? - Ja, det er eksamenen jeg har hatt.
- h) - Hadde dere det morsomt? - Ja, det er festen jeg har vært på.
- i) - Var ikke filmen lang? - Jo, det filmen jeg har sett.
- j) - Er han virkelig så gammel? - Ja, han er personen i Norge.
- k) - Er hun så ung? - Ja, hun er professoren i Norge.
- l) - Var været virkelig så ille? - Jeg det været jeg har opplevd.
- m) - Var flyet så stort? - Ja, det er flyet i verden.
- n) - Er landet så lite? - Ja, det er landet i verden.
- o) - Er han en kjent forfatter? - Ja, han er *den mest kjente* forfatteren i Norge.
- p) - Var det et spennende teaterstykke? - Ja, det er teaterstykket jeg har sett.
- q) - Er hun alltid så opptatt? - Ja, hun er personen jeg kjenner.
- r) - Var konferansen interessant? - Ja, det er konferansen jeg har vært på.

OPPGAVE 10: DIKTAT (AUDIO PÅ NETT).

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.

Oppvåkning - og litt om nyere norsk historie

Dagen etter at Luis hadde vært på kino sammen med Julia og Daniel, sto han opp tidlig og dro på biblioteket for å låne bøker om norsk historie. Han skulle sørge for at Julia neste gang ville beundre hans vide kunnskap om norsk historie i stedet for å sitte og gjøre narr av ham!

Han leste om tida da Norge var underlagt Danmark. Han leste om hvordan den katolske kirka mistet sin makt i 1536 da protestantismen ble innført i Danmark. Han leste om alle krigene mellom Danmark-Norge og Sverige, og om eksporten av trelast, tørrfisk og sild fra Norge, og etter hvert også metaller, som sølv og kopper. Han leste om hvordan Danmark havnet i krig med Storbritannia og hvordan de valgte feil side under Napoleonskrigene på begynnelsen av 1800-tallet, og han leste om hvordan Norge - som et resultat av dette - ble overgitt til Sverige gjennom en fredsavtale i 1814. Han leste om at Norge samtidig fikk sin egen grunnlov og på denne måten også delvis selvstendighet. Han leste og leste, og øynene ble så tunge, så tunge, og til slutt lukket de seg helt.

Stortinget i Oslo. Foto: Hans Permana

Året er 1884 og Luis står på talerstolen i det norske parlamentet. De norske stortingsmedlemmene mener at den svenske kongen har for stor makt i Norge, og de ønsker ikke lenger at han skal ha absolutt vetorett i saker som Stortinget bestemmer. Luis holder en brennende tale om at Stortinget skal ha all makt, og salen jubler. Bakerst i salen ser han Julia som

vinker og sender ham slengkyss. Og Luis får det som han vil - svenske Kong Oscar II må gi etter, og parlamentarismen blir innført i Norge.

Så kjente han ei hand på skulderen. Det var bibliotekaren. «Du snorker». «Å beklager så mye, jeg sovnet visst».

Emigrantskip fra Namsos 1869. Foto: Espen Sandmo

Luis satte seg opp i stolen og fortsatte å lese. Han leste om fattigdommen i Norge på slutten av 1800-tallet og om de mange nordmennene som emigrerte til Amerika. Han leste om de politiske partiene som ble dannet etter at parlamentarismen ble innført, og om hvordan nasjonalfølelsen i Norge stadig ble sterkere - så sterke at Norge til slutt krevde å styre seg selv, og han leste om hvordan Kong Oscar II måtte bøye seg for kravet i 1905. Så måtte Luis igjen bøye seg for tyngden av øyelokkene.

Luis våkner i senga si på slottet i København av at noen banker hardt på døra. Det er faren hans, Kong Frederik VIII av Danmark. «Kle på deg, jeg har en viktig melding til deg».

Luis gjør som faren hans sier, og før han har fått spist frokost, får han vite at Norge har blitt et selvstendig land, og at de nå ønsker at han skal bli ny konge i Norge. Og ikke bare det, kona hans, Prinsesse Julia, må følge med til Oslo og bli Norges nye dronning.

Luis tror knapt det han hører. Ny konge i Norge? Det er jo storebroren han som skal bli konge - ikke han. Dette måtte være en drøm.

Men uansett hvor mye hans kjære Julia gråter, viser det seg at han ikke har noe valg, og ikke mange dagene etter står Luis i det norske Stortinget og blir utropt til Norges nye konge - Kong Haakon VII. Herregud. Var ikke «Kong Luis» bra nok?

Men Luis venner seg etter hvert til navnet, og når første verdenskrig bryter ut i 1914, er han allerede blitt vant til å kalles Håkon. Hans kjære Julia kaller ham uansett bare «elskling». Han blir enig med regjeringa og Stortinget om at Norge skal være nøytrale under krigen, selv om de i praksis støtter de allierte. Denne strategien viser seg imidlertid ikke å holde når andre verdenskrig bryter ut i 1939, for året etter, tidlig om morgenen 9. april, våkner han igjen av at noen banker hardt på døra. «Deres majestet, du må våkne! Tyskerne har i natt tatt Danmark, og tyske tropper er allerede på vei til Oslo. Deres majestet må flykte».

Kong Haakon VII (til venstre) tilbake i Norge 7. juni 1945 etter å ha vært flyktning i England under krigen. Kilde: digitalmuseum.no

Luis bråvåknet. Bak ham sto bibliotekaren og smilte litt anstrengt. «Jeg tror kanskje det ville være bedre om du dro hjem og sov, du lager litt lyd...».

Lettere skamfull pakket Luis sammen bøkene, reiste seg for å gå, snublet i stolbeinet og slo hodet mot bordkanten. Det ble svart.

...

Håkon våkner av at noen stryker ham over kinnet. Han åpner øynene og ser rett inn i smilet til Tone.

- Har du sovet godt, kjære?

Før han får tid til å svare, kommer de to døtrene hans inn på soverommet med brede smil og forventningsfulle øyne.

- Gratulerer med farsdagen, pappa!

De har med seg kake og fat og skjeer til å spise med. De hopper opp i senga og gir ham en god klem.

- Men du er jo helt svett, pappa, er du syk?

Håkon puster lettet ut, og han kjenner at hjertet faller på plass i brystet.

- Nei da, jeg er ikke syk, men jeg hadde er veldig merkelig drøm.

- Hva da, pappa?

- Jeg drømte at jeg og mora deres ikke var norske, men vi bodde i Norge og studerte norsk sammen. Mamma var skikkelig ekkel mot meg, og jeg mistenkte at hun var sammen med bestevennen min. Meg likte hun ikke i det hele tatt!

Tone ler og kysser ham på panna.

- Ja, da kan du være sikker på at det bare var en drøm, kjære mannen min!

- Hva mer drømte du, pappa?

- Å, det var veldig forvirrende. Plutselig var jeg konge i Norge, og det var krig, og vi måtte flykte. Huff, jeg er glad det bare var en drøm.

Håkon lukker øynene og smiler lykkelig. Så høres en stemme.

- Luis, du må våkne...

Verb

å beundre	<i>admire</i>
å bråvåkne	<i>wake up abruptly</i>
å bøye (seg)	<i>bend (over), bow down</i>
å danne	<i>form, establish</i>
å emigrere	<i>emigrate</i>
å flykte	<i>escape</i>
å følge (med)	<i>follow</i>
å havne	<i>end up</i>
å juble	<i>cheer</i>
å kreve	<i>demand</i>
å lukke	<i>close</i>
å mistenke	<i>suspect</i>
å overgi [o:verji] (seg)	<i>surrender</i>
å puste	<i>breathe</i>
å snorke	<i>snore</i>
å snuble	<i>stumble</i>
å stryke	<i>stroke</i>
å styre	<i>govern, manage</i>
å sørge for	<i>make sure</i>
å venne seg (til)	<i>get used to</i>
å vinke	<i>wave</i>

Substantiv

ei dronning	<i>queen</i>
en eksp ^o rt	<i>export</i>
en elskling	<i>darling</i>
en fattigdom	<i>poverty</i>
en fredsavtale	<i>peace agreement</i>
en kant	<i>edge</i>
et kinn	<i>cheek</i>
(et) kopper	<i>copper</i>
et krav	<i>demand</i>
en krig	<i>war</i>
en kunnskap	<i>knowledge</i>
en lyd	<i>sound</i>
en majestet	<i>majesty</i>
et medlem	<i>member</i>
et met ^a ll	<i>metal</i>
ei panne	<i>forehead</i>
et parlam ^e nt	<i>parliament</i>
ei prinsesse	<i>princess</i>
ei regjering [rejæ:riŋ]	<i>government</i>

et resultat	<i>result</i>
en sak	<i>matter, case</i>
ei sild	<i>herring</i>
et slengkyss	<i>blow kiss</i>
et slott	<i>castle</i>
en stemme	<i>voice</i>
et stolbein	<i>chair leg</i>
en strategi	<i>strategy</i>
(et) sølv	<i>silver</i>
en tale	<i>speech</i>
en t ^a lerstol	<i>lectern</i>
en trelast	<i>lumber</i>
en tropp	<i>troop</i>
en tyngde	<i>weight</i>
en tørrfisk	<i>stockfish</i>
en vetorett	<i>veto right</i>
et øyelokk	<i>eyelid</i>

Adjektiv

alliert	<i>allied</i>
anstrengt	<i>strained</i>
bred	<i>broad</i>
brennende	<i>flaming</i>
ekkel	<i>nasty, gross</i>
forventningsfull	<i>expectant</i>
forvirrende	<i>confusing</i>
kat ^o lsk	<i>Catholic</i>
lettet	<i>relieved</i>
nasjonal	<i>national</i>
nøytral	<i>neutral</i>
skamfull	<i>shameful</i>
svett	<i>sweat</i>
tung	<i>heavy</i>
vid	<i>wide</i>

Andre ord

delvis	<i>partial</i>
knap	<i>barely, hardly</i>
samtidig	<i>simultaneously, at the same time</i>
skikkelig	<i>properly, really</i>
stadig	<i>constantly, steadily</i>

Uttrykk

bli utropt til
bøye seg for
Deres majestet
det viser seg at
gi etter (for)
gjøre narr av
holde en tale
pakke sammen
under krigen

be named
bow down to
your majesty
it turns out that
give in (to)
make fun of
deliver a speech
pack up
during the war

«Jeg har hatt drømmer, og jeg har hatt mareritt. Jeg overvant marerittene på grunn av drømmene mine.»

Jonas Edward Salk

OPPGAVE 1-4: VOKABULAROPPGAVER PÅ NETT.

OPPGAVE 5: OVERSETT TIL NORSK.

I can barely walk.

Stop making fun of me!

He finally gave in to her demands.

It was hard during the war.

I suspect that he will end up with problems.

We should make sure that everyone has enough to eat.

I can't do two things at the same time.

He was breathing heavily.

I demand respect.

She lifted her hand and waved to him.

OPPGAVE 6: SETT ORDENE OG UTTRYKKENE PÅ RIKTIG Plass.

<i>ble utropt</i>	<i>bøye seg for</i>	<i>vetorett</i>	<i>holdt</i>
<i>fredsavtale</i>	<i>underlagt</i>	<i>selvstendig</i>	<i>stadig</i>
<i>flykte</i>	<i>verdenskrig</i>	<i>anstrengt</i>	<i>eksportert</i>
<i>fattigdom</i>	<i>nøytrale</i>	<i>overgi seg</i>	<i>resultat</i>

Norge og Sverige har mange ganger gjennom historien hatt et forholdt til hverandre.

Norge har tørrfisk til Europa i flere hundre år.

Norge var Danmark fra 1536 til 1814.

I 1814 ble det inngått en mellom Danmark og Sverige.

Som et av dette ble Norge overgitt til Sverige.

Mange nordmenn emigrerte til Amerika på grunn av i Norge.

Ønsket om selvstendighet ble sterkere.

Johan Sverdrup en tale for Stortinget.

Stortinget ønsket ikke at svenskekongen skulle ha i politiske saker.

Svenskekongen måtte de norske kravene.

Norge ble et land i 1905.

Den danske prinsen til ny konge i Norge.

Norge var under første verdenskrig.

I 1940 måtte kongefamilien fra de tyske troppene.

Norge ville ikke uten kamp.

De allierte vant andre

OPPGAVE 7: PARTISIPPER. BRUK VERBENE ADJEKTIVISK.

- a) å beundre - Hun er *beundret* over hele verden for sin visdom.
- b) å bøye - Stolbeinet er helt
- c) å lukke - Alle vindene er
- d) å mistenke - Han er for å ha drept naboen sin.
- e) å forme - Kvaløya er som en hval ('whale').
- f) å imponere - Jeg er over at du kan så mye norsk.
- g) å korrigere - Nå er alle feilene
- h) å omtale - Hun er mye i mediene.
- i) å plyndre - Klosteret ('the monastery') er
- j) å svekke - Statsministerens ('the primeminister's') posisjon er kraftig
- k) å anstrenge - De har et forhold til hverandre.
- l) å lette - Jeg er over at det gikk bra.
- m) å bosette - Mange flyktninger ('refugees') er i Norge.

OPPGAVE 8: FLERVALGSOPPGAVE PÅ NETT.

OPPGAVE 9: HVILKEN FORM SKAL DU BRUKE? SE PÅ EKSEMPELET.

Eks.: - Han gjorde meg irritert. - Han var skikkelig irriterende.
(He made me irritated.) (He was really irritating.)

- a) - Talen gjorde meg veldig motivert. - Talen var veldig
- b) - Boka gjorde meg svært inspirert. - Boka var svært
- c) - Kurset gjorde meg litt frustrert. - Kurset var litt
- d) - Filmen gjorde meg ganske spent. - Filmen var ganske

- e) - Jobben gjør meg skikkelig stresset. - Jobben er skikkelig
- f) - Hun gikk på gata mens hun smilte. - Jeg gikk på gata.
- g) - Han gikk hjem mens han gråt. - Han gikk hjem.
- h) - De kom hjem etter fotballkampen mens de jublet.
- De kom hjem fra fotballkampen.

OPPGAVE 10: HYPOTETISKE TILFELLER.

- a) *å jobbe* - Hvis jeg var deg, *ville* jeg *jobbe* hardere.
- b) *å fortelle* - Hvis jeg var henne, jeg det til sjefen.
- c) *å reise* - Hvis jeg hadde ferie nå, jeg til Svalbard.
- d) *å bli* - Hvis jeg var president, alt bra.
- e) *å dra* - Hvis det var bedre vær, vi på tur.
- f) *å kjøpe* - Hvis jeg hadde mulighet til det, jeg en annen bil.
- g) *å selge* - Hvis jeg kunne bestemme, jeghuset.

OPPGAVE 11: HVA VILLE DU GJØRE...

- ... hvis du vant én million i lotto?
- ... hvis du hadde ferie nå?
- ... hvis det var bedre vær?
- ... hvis du ikke kunne norsk?
- ... hvis du var 18 år igjen?
- ... hvis du kunne velge mellom alle yrker?
- ... hvis du skulle lage dette kurset?

KAPITTEL 10C

OPPGAVE 12: SKRIV OM (REWRITE) SETNINGENE OG BRUK S-PASSIV.

a)	Vi må gjøre noe.	<i>Noe må gjøres.</i>
b)	Dere kan levere oppgaven nå.	<i>Oppgaven</i>
c)	De skal danne ny regjering.	<i>.....</i>
d)	Vi må bygge flere leiligheter.	<i>.....</i>
e)	Du bør vaske buksa på 40 grader.	<i>.....</i>
f)	Jeg kan ikke lukke dette vinduet.	<i>.....</i>
g)	Regjeringa skal styrke militæret.	<i>.....</i>
h)	Vi bør innføre nye lover.	<i>.....</i>

OPPGAVE 13: MUNTLLIG OPPGAVE PÅ NETT.

FASIT

Kapittel 10A

Op.3: Jeg tror jeg skylder deg litt penger. Jeg har ombestemt meg. Jeg prøver å unngå å bli syk. Kan du se for deg å bo i Norge for alltid? Jeg mente ikke å bryte loven. Hvorfor lo du av meg? Solbriller beskytter øynene dine. De er de eneste jeg kjenner i Norge. Jeg har en følelse av at det blir regn/vil regne. Det er hemmelig, så ikke si det til noen!	Op.4: på tide unngå har ombestemt seg må høre om helst ikke det samme for tøffer seg oppfører seg se for meg dukker opp beskytte meg mot som regel en avtale ler alltid av en følelse av skylder meg	Op.5: sterk sterke sterkt sterkt trygg trygt tryggere trygge travelt travelt travlest travle alvorlige alvorlig alvorlig alvorligere	sterk sterkere sterkest trygt trygt tryggest travel travel travlere alvorlig alvorlig	
Op.6: den den det de de de	Op.7: svarte røde trange tunge sterke hemmelige lykkelige nydelige vanskelige forferdelige flinke	Op.8: den høye sjiraffen det høye fjellet de høye mennene den gule løva det nydelige diktet de fine sangene de viktige spørsmålene den alvorlige skaden	Op.10: begge deler begge (to) begge deler begge deler begge (to) begge deler begge deler begge (to) begge deler	Op.11: ingen av delene ingen av dem ingen av delene ingen av delene ingen av delene ingen av dem ingen av dem ingen av delene ingen av oss

Kapittel 10B

Op.3: la under seg plyndret oppdaget stemmer ikke samlet På den tida som bidro ble innført omtalt områder rammet Sannsynligvis svekket felles selvstendighet en del av	Op.4: beskyttet forførte klemte ordnet drepte formet innførte mistet omtalte samlet	har beskyttet har forført har klemt har ordnet har drept har formet har innført har mistet har omtalt har samlet	kjente kysset bestemte eksisterte imponerte løftet nikket reiste stemte svekket	har kjent har kysset har bestemt har eksistert har imponert har løftet har nikket har reist har stemt har svekket
--	---	---	--	--

FASIT

Op.5: brøt satte dro slo gikk lot som sto lo sa	har brutt har satt har dratt har slått har gått har latt som har stått har ledd har sagt	avbrøt bosatte bidro foreslo unngikk forlot frøs la	har avbrutt har bosatt har bidratt har foreslått har unngått har forlatt har frosset har lagt	Op.6: ble drept ble plyndret ble korrigeret ble omtalt ble samlet ble svekket ble kalt ble bygd/bygget ble imponert
--	--	--	--	--

Op.7: gammelt gammel gammel gamle lita lite liten små annen annen/anna annet andre	gamle gamle gamle gamle lille lille lille små andre andre andre andre	Op.8: den lange eller den korte det gule eller det brune det store eller det lille den nye eller den gamle de røde eller de blå(e) det høyre eller det venstre de dyre eller de billige den engelske eller den franske den enkle eller den vanskelige	Op.9: den høyeste de dyreste det fineste de flinkeste den varmeste den vanskeligste den morsomste den lengste den eldste den yngste det verste det største det minste det mest spennende den mest opptatte den mest interessante
--	--	--	--

Op.10: Han ble imponert over hvor mye hun kunne.
Han ble drept i en trafikkulykke.
Plutselig forlot de stedet.
Vikingene bosatte seg på Island.
Kristendommen ble gradvis innført på 1000-tallet.
Pandemien rammet Norge spesielt hardt.
Det var den verste pandemien i historien.
Sannsynligvis døde omtrent halvparten av Norges befolkning.
Den norske kongen mistet makten.
De svenske vikingene dro østover.
Hun stilte ham et spørsmål.
Det var det mest interessante spørsmålet han hadde fått.

Kapittel 10C

Op.5: Jeg kan knapt gå/Jeg kan nesten ikke gå. Hun løftet handa og vinket til ham.
Slutt å gjøre narr av meg!
Han ga til slutt etter for kravene hennes.
Det var vanskelig/hardt under krigen.
Jeg mistenker at han vil havne i problemer.
Vi bør/burde sørge for at alle har nok å spise.
Jeg kan ikke gjøre to ting samtidig/på samme tid.
Han pustet tungt.
Jeg krever/forlanger respekt.

FASIT

Op.6: anstrengt
eksportert
underlagt
fredsavtale
resultat
fattigdom
stadig
holdt
vetorett
bøye seg for
selvstendig
ble utropt
nøytrale
flykte
overgi seg
verdenskrig

Op.7: beundret
bøyd
lukket
mistenkt
formet
imponert
korrigert
omtalt
plyndret
rammet
svekket
anstrengt
lettet
bosatt

Op.9: motiverende
inspirerende
frustrerende
spennende
stressende
smilende
gråtende
jublende

Op.12: Oppgaven kan leveres nå.
Ny regjering skal dannes.
Flere leiligheter må bygges.
Buxa bør vaskes på 40 grader.
Dette vinduet kan ikke lukkes.
Militæret skal styrkes.
Nye lover bør innføres.

Op.10. ville jeg fortelle
ville jeg reise
ville alt bli
ville vi dra
ville jeg kjøpe
ville jeg selge